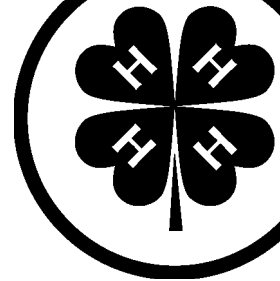

Squash

Squashen har flera namn. Vi kallar den squash medan italienarna kallar den zucchini och på finska heter den kesäkurpitsa.

Squashen kom från Sydamerika till oss i och med upptäckten av Amerika. Ordet squash kommer från ett indianspråk och betyder omogen, rå. I motsats till pumpan, som syltas används squashen alltså rå.

Squashen är nära släkt med gurkan och pumpan.

Squashen är en ny odlingsväxt hos oss. Först på 1970-talet började man odla squash för försäljning i vårt land.

Frö eller planta

Du kan köpa frön i april, så dem inne i början av maj, plantera ut dem i juni. Du kan köpa squashplantor i början av juni och plantera ut dem direkt.

Squashen vill ha en varm växtplats

Innan du köper plantor skall du fundera på var du kan odla dem. Squashen vill ha gott om utrymme att växa, värme, vatten, mycket näring och ljus. Du kan odla squash längs en varm vägg, på en gammal kompost, i ett växthus eller i ett skyddat läge på friland. Du kan bra odla squash i en stor låda på balkongen. Squashen är frostöm liksom gurkan. Den vill ha temperatur över 10 grader C för att trivas och växa.

Vilken sort

Av squash finns många olika typer och sorter. Det vi vanligen avser med squash är en avlång mörkgrön, grönstrimmig eller granngul frukt. Det finns också en kort, rund variant och

Foto: Inhemska Grönsaker r.f.

squash av andra färger t.ex. vit och lila. Kolla i frökatalogerna. Köper du färdiga plantor får du räkna med att köpa den vanliga mörkgröna eller grann gula.

Medlemmens namn: _____

Födelseår: _____ 4H-klubb: _____

Postadress: _____

E-post: _____ Telefon: _____

Instruktörens namn: _____

Postadress: _____

E-post: _____ Telefon: _____

Foto: Inhemskas Grönsaker r.f.

Förkultivering

Squashen behöver ca 20 dagar förkultivering och 75 dagar mellan utplantering och skörd. Du kan så inne i krukor andra veckan i maj, plantera ut efter frostnätterna i juni och skörda i september. Använd svagt gödslad mylla, t.ex. såmylla eller kaktusmylla. Så inte alltför tidigt för då blir plantorna ofta långa och skrankliga. Så ett eller ett par frö ca 1 cm djupt i varje kruka. Täck med jord. Håll fuktigt och varmt (ca 23 grader) tills fröet gror. Fröet gror på 4–10 dagar. Efter att fröet grott får temperaturen gärna vara lite lägre (18–20 grader). Om du har

ett lite kyligare ställe är det bra att härda plantorna under den sista veckan före utplanteringen så chocken inte blir så stor då de planteras ut.

Squashen har så kort växttid att du också kan få skörd vid sådd direkt på friland om sommaren är varm och du sår en tidig sort. Gödsla och bearbeta jorden (se under rubriken plantering), gör en liten grund grop (3 cm), vattna i gropen om det är torrt, så, täck och packa. Sätt gärna på en fiberduk. Så med minst 50 cm avstånd.

Plantering

Reservera 0,5–1 m² utrymme för varje planta. Innan du planterar plantorna skall du bearbeta och gödsla jorden. Bäst är det med stallgödsel eller kompost. Att plantera squash på en gammal kompost är en god idé. Har du inte tillgång till stallgödsel eller kompost så köper du gödsel och dosera enligt texten på förpackningen. Dosera hellre för litet än för mycket. Du kan alltid gödsla till under växtperioden men om du gödslat så mycket att plantan dör är det svårt att reparera.

Undvik att plantera squash år efter år på samma ställe. Odlas inte heller squashen efter gurka.

Botanik

Squashen har enkönade blommor. Honblommorna är kraftiga och saknar nästan skaft medan hanblommorna är spretigare och har långa blomskaft. För att det skall bli frukter måste ståndarmjöl från hanblommorna komma till pistillen i honblomman. Den här processen sköter bina om. Squashen gör inga långa revor som pumpan utan växer som en liten buske.

Fiberduk

Squashen, som tycker om värme, trivs bra under fiberduk. Om du odlar på en blåsig plats skall du se till att fiberduken inte slipper till att slita på plantorna. Det här är viktigt i synnerhet då plantorna är små. Du kan sätta några käppar eller bräder som stöd så att duken hålls lite ovanför plantan. Fiberduken

måste du fästa med vikter så den inte flyger i väg. Då plantan börjar blomma måste du se till att bina har tillträde till plantorna.

Vatten och näring

Under hela växtperioden måste du se till att dina plantor får vatten och näring.

I grov jord behöver plantan vattnas åtminstone en gång i veckan då den växer som bäst. Vid varje vattning ges 20–30 mm, vilket är två 10 l sprutkannor per m². Sätt gödsel i bevattningsvattnet så får squashen hela tiden jämn dos av gödsel. Ett annat alternativ är gödselgranulat, små gödselpiller, som sakta smälter ner och löses i samband med bevattningen. Läs noggrant på förpackningarna att du inte använder gödsel i för starka doser. Det är värre att ge alltför mycket än alltför lite.

Användning av squash

Skörda squashen då frukterna ännu är omogna, d.v.s. då de är 15–25 cm långa. Större squash är knappast sämre men vill du sälja squash får du inte låta den växa för stor. Förvara squashen svalt. Då den skördas omogen har den ett tunt skal och håller därför sämre än en mogen pumpa.

Stora squashfrukter kan förvaras i kyl i ca 10 grader i 2–4 månader. Om den vuxit sig för stor kan den användas för inläggningar precis såsom pumpan används.

Squashen är mild i smaken, kan användas rå men passar också mycket bra att steka och grilla. Om den används i en soppa eller gryta och man låter den koka med gör den att soppan blir tjockflytande.

Blommorna kan ätas

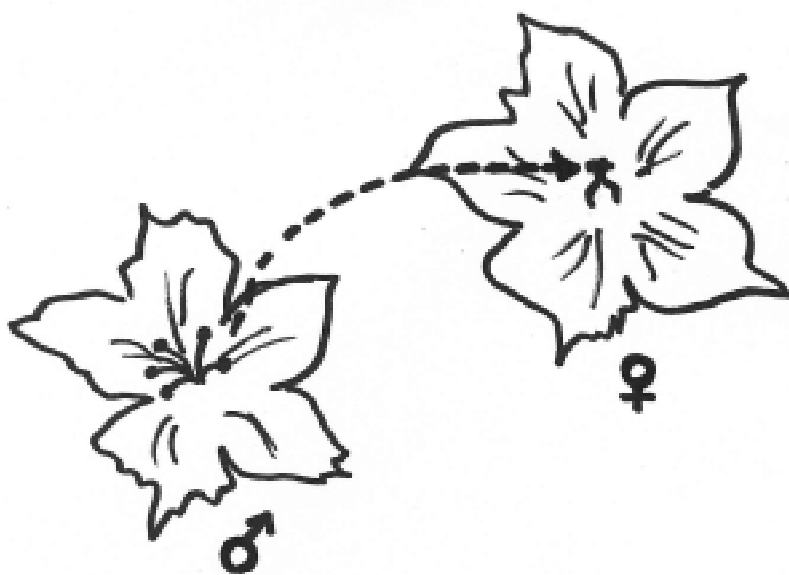
Också blommorna är ätbara. Klipp dem i sallat eller fritera dem. Kring medelhavet används mycket squashblommor och små fruktämnen.

Fakta:

Vi äter ca 1/2 kg squash per år. En betydande del av det vi äter importeras. Importen sker främst från Spanien. I Närpes odlas små mängder squash i växthus året om.

FRÖET
ÄR STORT

Befruktning: Frömjöl från ståndarna i hanblommornaskall föras över till pistillen i honblomman.

